

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ІДЕЯ У ВИТОКАХ, АБО БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС У ХХІ СТОЛІТТІ

На тлі суперечок про переваги і недоліки кредитно-модульної системи, про труднощі «пересадження» західноєвропейського дерева освіти на український чорнозем забуваєш, що нове – це добре забуте старе, що в котрий раз правий Еклезіаст, який стверджує: «немає нічого нового під сонцем». Декларація про Болонський процес від 19 липня 1999 року є лише черговим відгуком на заклик *Vetera novis augete* (нарощувати старе новим), який протягом останніх 150 років вже не раз мав привертати увагу освіченого товариства до великої освітньо-наукової традиції середньовіччя, яке з ближчої перспективи аж ніяк не є таким темним і відсталим, як нам про нього розповідали поборники «історичного оптимізму». Аби в цьому переконатись, достатньо порівняти окремі положення Болонської хартії 1999 року з деякими віхами історії університетів у XIII столітті, тобто в перші десятиліття їх існування.

1. «... постійне навчання впродовж усього життя». Прийняття загальної системи порівнюваних учених ступенів (1999). Перші університети виникли у Болон'ї наприкінці XII століття. Під час періоду вивчалися гуманітарні дисципліни – граматики, логіка за Аристотелем, риторика. Тільки по досягненню двадцяти років студент міг приступити до обов'язків наставника. Бакалавр теології мав право читати лекції щонайменше протягом двох років, після чого навчався 4-5 років для одержання ступеня магістра або доктора. Таким чином, хлопчик, приїхавши у 14-літньому віці до Парижа з якогось Руана або Бреста, міг стати магістром лише у 35 років. При цьому деякі студенти могли поєднувати навчання з кар'єрним рухом по драбині церковної ієрархії. Звання професора або доктора вважалося вінцем академічної кар'єри. Основними викладачами у Парижі, наприклад, були вчені монахи ордену домініканців (з 1217 року), і ордену францисканців (з 1229 року).

2. Сприяння європейському співробітництву щодо забезпечення якості освіти. Усунення перешкод на шляху мобільності студентів і викладачів (1999). Перші університети виникали зі шкіл, що називалися *studia generalia* (загальне навчання). Слово «університет» (*universitas*) спочатку означало співтовариство викладачів і студентів, котре збиралося у цих школах. Однак з часом окремі освітні центри, що містили в собі факультети теології, правознавства або медицини, стали університетами, організовували свої форми правління, причому викладачі мали право викладати там, де хотіли, за власним вибором. Щоправда, це

право (*ius ubique docendi*) у Болон'ї, наприклад, було дещо обмежене, в цьому місті викладачі складали присягу університету, у якій обіцяли не залишати кафедру. У Болон'ї був студентський ректор і студентське самоврядування. Це було зумовлене тим, що призначення на посаду викладача і його оплата перебувала під контролем муніципалітету, тоді як переважна більшість студентів приїжджали з інших регіонів і через те мали відстоювати свої права перед владою міста.

Все це треба нам знати, аби не уподібнюватися у рецепції принад Болонської системи нашим віддаленим і не дуже предкам, які у рабський спосіб, бездумно, некритично спочатку переймали все іноземне, забувши, що Бердичів – це не Париж, а потім «донаслідувалися» до того, що перетворили свою рідну землю на полігон випробувань різних недоброякісних соціально-політичних учень та ідеологій, тієї «духовної» їжі, яку західний шлунок не переваривши вивергнув назовні, а ми з радістю її проковтнули.

Т.М. Плохута, викладач

Сумський державний університет, м. Суми

ТЕСТУВАННЯ ЗНАНЬ З ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

У зв'язку з входженням системи вищої освіти України в Болонський процес та введенням кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що передбачає безперервний контроль знань, умінь та навичок студентів, виникає потреба застосування тестових методик контролю.

В умовах кредитно-модульної системи для кожного залікового модуля (а їх нараховується 12 за два роки викладання іноземних мов студентам немовних спеціальностей) необхідно розробити банк тестових завдань. Для того щоб оцінна функція тестового контролю успішно реалізувалась у практиці навчання, контролю мають бути властиві такі якості, як валідність, цілеспрямованість, адекватність, репрезентативність, об'єктивність та систематичність.

Відповідно до ступеня сформованості мовних та мовленнєвих умінь застосовуються такі види систематичного тестового контролю, як поточний, рубіжний і підсумковий, що проводяться поурочно, після завершення модуля та семестру відповідно.

Як свідчить практика, важливим етапом у впровадженні тестового контролю є підготовка тестових матеріалів. Цей процес передбачає такі кроки:

- а) визначення мети та формату тесту;